

TURUN HALLINTO-OIKEUS

Sairashuoneenkatu 2-4, PL 32, 20101 Turku

Puhelin 029 56 42400

Faksi 029 56 42414

Sähköposti turku.hao@oikeus.fi

LÄHETE

2217/19

26.4.2019

01938/18/5149

Naantalin kaupunki

PL 43

21101 NAANTALI

NAANTALIN KAUPUNKI
ASIANNRO LUOKITUS
378/2018 02-05-2019 10.05.04.01
ARK.TUNNUS NIMIKIRJ.

VASTASELITYSPYYNTÖ

Hallinto-oikeus varaa vastaanottajalle tilaisuuden antaa vastaselitys asiassa **27.5.2019** mennessä. Myös tämä lähetekirje pyydetään palauttamaan. Määräpäivän jälkeen asia voidaan ratkaista vaikka vastaselitystä ei olisi annettu.

Päätöksen tehnyt viranomainen on toimittanut hallinto-oikeuteen kaikki muutkin asiassa tehdyt asiakirjat. Muut asiakirjat ovat nähtävänä hallinto-oikeudessa. Asiasta on sovittava erikseen kirjaamon kanssa, puh. 029 56 42410.

Lisäksi hallinto-oikeus pyytää ilmoittamaan asiasta tarvittaessa lisätietoja antavan henkilön nimen ja yhteystiedot.

Asian valmistelusta hallinto-oikeudessa vastaa Laura Portin.

Katja Peltola

notaari

0295642462

029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

LIITTEET

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan lausunto + liiteluettelo

Turun kaupunki
Lounais-Suomen
jätehuoltolautakunta

Pöytäkirja

2/2019

01884-01885/18/5149
01896/18/5149

Kokousaika

Torstai 28.03.2019 klo 16:30-17:35

01903/18/5149

01909/18/5149

Kokouspaikka

Puutarhakatu 1, 1. kerros kokoushuone Tuuminki

01913-01915/18/5149

01936/18/5149

01922/18/5149

Vakio-osallistujat

Päätöksentekijät

01938/18/5149

01944/18/5149

01955/18/5149

01967/18/5149

01932-01933/18/5149

SAAPUNUT

08-04-2019

Turun hallinto-oikeus

Ratilainen Niina

puheenjohtaja

Tammi Timo

varapuheenjohtaja

Havia Lauri

jäsen

Jormakka Pia

jäsen

Kallio Joonas

jäsen, saapui klo 16.45, läsnä § 12 - 19

Kivelä Jari

jäsen

Rautanen Hannu

jäsen

Salminen Arto

jäsen

Salovius-Laurén Sonja

jäsen

Seikola Harri

jäsen

Vähä-Rahka Jouko

jäsen

Ylhäinen Taito

jäsen

Ahlgren Tero

varajäsen

Salmi Raija

varajäsen, saapui klo 16.40, läsnä § 12 - 19

Muut vakio-osallistujat

Rinne Pirjo

Kh n edustaja

Himberg Anne

Sauvon kunta, edustaja

Ojala Reima

Naantalin kaupunki, edustaja

Salmelainen Leena

valvontajohtaja, esittelijä

Lehto Satu

johtava asiantuntija, sihteeri

Rinne Pirjo

suunnittelija, asiantuntija

Suhonen Veli-Matti

jätehuoltoasiamies, asiantuntija

Poissa

Kälviäinen Anna-Kaisa

jäsen

Suominen Jari

jäsen

Tuovinen Nanna

jäsen

Pykälät

10 - 19

Muutoksenhaku

Liitteenä

Allekirjoitukset

NIINA RATILAINEN
Niina Ratilainen
puheenjohtaja
§ 10-19

TIMO TAMMI
Timo Tammi
puheenjohtaja
§ 12 osa

SATU LETHO
Satu Lehto
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus 02.04.2019

SONJA SALOVIUS-LAURÉN
Sonja Salovius-Laurén

HARRI SEIKOLA
Harri Seikola

**Pöytäkirja pidetty
yleisesti nähtävänä**

Yleisessä tietoverkossa, www.turku.fi
05.04.2019.

Todistaa

SATU LEHTO
Satu Lehto
sihteeri

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

4669-2018 (14.06)

Lausunto Turun hallinto-oikeudelle sako- ja umpikaivolietteen kuljetusjärjestelmää koskevista valituksista

Tiivistelmä:

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan lietteiden kuljetusta koskevasta päätöksestä on valitettu Turun hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on pyytänyt lautakuntaa esittämään lausuntonsa valituksista.

Lsjhlk § 3

Jätehuoltoasiamies Veli-Matti Suhonen 5.2.2019:

Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntö

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta teki 25.10.2018 (§ 56) päätöksen, jonka mukaan sen toimialueella siirrytään sako- ja umpikaivolietteiden kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa nykyisestä sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vaiheittain vuosina 2021- 2026. Päätöksestä on tehty Turun hallinto-oikeudelle 17 valitusta. Valitukset ovat oheismateriaalina.

Hallinto-oikeus on pyytänyt valituksista jätehuoltolautakunnan lausuntoa. Lausunnon antamiselle on saatu lisää aikaa siten, että se on palautettava viimeistään 28.2.2019.

Ehdotus annettavaksi lausunnoksi

Lausunnon sisältö

Jätteenkuljetusta koskevaan päätökseen voi hakea muutosta kunnallisvalituksella. Kunnallisvalituksen perusteena voi olla päätöksen syntyminen virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehneen viranomaisen toimivallan ylittäminen tai päätöksen muu lainvastaisuus. Lausunnossa on näin ollen otettu kantaa ensisijaisesti niihin valituksissa esitettyihin asioihin, joissa päätöksen on esitetty olevan lainvastainen näillä perusteilla.

Päätöksen perustuslainmukaisuus

Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry:n sekä Salon Imuautoit ja RVT-laskenta Ky:n valitusten mukaan valituksenalainen päätös on ristiriidassa perustuslain kanssa ja loukkaa kuntien itsehallinto-oikeutta.

Jätehuoltolautakunta on tehnyt päätöksensä jätelain nojalla, joten sen lainmukaisuus tulee myös tutkia jätelain perusteella. Perustuslakivaliokunta on tutkinut koko jätelain perustuslainmukaisuuden, kun se on antanut lakiesityksestä lausuntonsa (PeLV 58/2010). Lähtökohtana on näin ollen se, että jätelain perustuslainmukaisuus on etukäteen selvitetty ja jätelaki on perustuslain mukainen.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

Jätelain 26 §:n mukaisesti kunta voi järjestää kunnan jätehuoltoviranomaisen tehtävät hoitamalla toiminnan itse. Jos kunta kuitenkin *omalla päätöksellään* siirtää jätelain 43 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluvat palvelutehtävät hoidettavaksi kuntien omistamassa yhtiössä, toimii kunnan jätehuoltoviranomaisena 23 §:n mukaisesti yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen toimielin tai näiden perustama kuntayhtymä.

Koska kunta päättää itse mahdollisesta palvelutehtävien siirtämisestä omistamalleen yhtiölle, on päätösvalta sekä palvelutehtävien siirtämisen että jätehuoltoviranomaisen tehtävien järjestämistavan osalta kunnalla itsellään ja se voi päättää huolehtia niiden hoitamisesta myös itse. Tässäkin tapauksessa kunnan jätehuoltoviranomaisella on kunnasta riippumaton asema ja päätösvalta sille kuuluvissa asioissa.

Jätehuoltolautakunnan päätösvalta

Useissa valituksissa on esitetty, että lautakunta on ylittänyt toimivaltansa päättäessään kuljetusjärjestelmästä kuntien lausuntojen enemmistön vastaisesti. Useiden kuntien valituksissa lisäksi esitetty, että lautakunta on toiminut päätöksenteossa vastoin kuntien omistajaohjausta.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta on toimialueellaan jätelain 23 §:n mukainen kunnan jätehuoltoviranomainen, jonka tehtävänä on Turun kaupungin hallintosäännön (29.1.2018, § 8) 51 § mukaan mm. päättää kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestelmästä (Jätelaki 36-38 §).

Jätehuoltoviranomainen on kunnallinen viranomainen, jolla on itsenäinen jätelakiin ja em. hallintosääntöön perustuva toimivalta ja asema. Päätökset lautakunnassa tehdään jätelain nojalla kunnallisen päätöksenteon puitteissa. Jätehuoltolautakunnan jätelain mukaista päätösvaltaa ei voida oikeudellisesti sitoa esimerkiksi sopimuksin eikä asian käsittelyn yhteydessä esitetyillä lausunnoilla tai muilla kannanotoilla.

Lounais-Suomen alueen kuntien jätehuoltoviranomaiset ovat tehneet nykyisen jätelain voimaantulon jälkeen yhteensä neljä jätteiden kuljetusta koskevaa päätöstä, joissa on päätetty siirtymisestä kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Näitä päätöksiä on perusteltu ensisijaisesti kuntien lausunnoilla ja sillä, että kunnissa on katsottu olevan parhaat käytettävissä olevat tiedot kuljetusjärjestelmän toiminnasta ja myös sen mahdollisista puutteista. Kaikki päätökset ovat päätyneet Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistaviksi ja ne on hylätty lainvastaisina. KHO on asioita koskevilla ratkaisuisaan (mm. KHO:n vuosikirjapäätös 18.2.2016/530) perustellut päätöksiään toteamalla mm. että kunnan kantaa ei voida pitää riittävänä selvityksenä laissa asetettujen edellytysten täyttymisestä ja että päätöksen lainmukaisuudesta ei voida varmistua pelkästään sillä perusteella, miten sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä on kunnan arvion mukaan toiminut.

Jätehuollon osalta kunnan omistajaohjauksessa on kyse siitä, miten kunta tai kunnat ohjaavat *omistamansa jäteyhtiön* eli Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n toimintaa mm. niiden palvelutehtävien järjestämisessä, jotka kunta on siirtänyt jäteyhtiön hoidettaviksi.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

Perusteluiden riittävyys

Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry:n valituksen mukaan päätöstä ei ole perusteltu oikein.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymistä on valituksenalaisessa päätöksessä perusteltu niillä eduilla, joita sillä on katsottu olevan (kohta "Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen edut"). Perustelut liittyvät olennaisesti kunnan vastuulle kuuluvan jätehuoltojärjestelmän yleiseen toimivuuteen, asiakkaiden tasapuoliseen kohteluun sekä jätteestä ja jätehuollosta ympäristölle ja terveydelle aiheutuvien haitallisten vaikutusten ennaltaehkäisemiseen. Perustelut ovat yksilöityjä ja ymmärrettäviä. Päätöksessä on myös lueteltu ne lainkohdat, joihin päätös perustuu.

Tämän lisäksi valituksenalaista päätöstä on perusteltu myös sillä, että käytettävissä olleiden selvitysten perusteella ei ole voitu riittävästi varmistua jätelain 37.1 §:n mukaisten edellytysten täyttymisestä nykyisessä sopimusperusteisessä lietteiden kuljetuksessa (kappale "Lietteiden kuljetusta koskevat selvitykset"). Päätöksen oheismateriaalina olevassa aineistossa on erikseen kommentoitu myös Ramboll Oy:n tekemää selvitystä, jossa lain edellytysten on esitetty täyttyvän sekä perusteltu sitä, miksi myöskään sen perusteella ei edellytysten täyttymisestä ole voitu riittävästi varmistua (oheismateriaali 18, Kommentteja L-S kuljetusyrittäjät ry:n selvitykseen Ramboll Finland Oy).

Lautakunnalla ei jätelain 37.1 §:n perusteella olisi ollut velvollisuutta päättää kiinteistönhaltijan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä siinäkin tapauksessa, että se olisi katsonut lainkohdassa säädettyjen edellytysten täyttyvän. Lautakunta on siis voinut päättää siirtymisestä kunnan järjestämään kuljetukseen oman harkintansa perusteella. Päätöksen tulos huomioiden lautakunnalla ei ole velvollisuutta perustella edellä esitettyä yksityiskohtaisemmin sitä, millä perusteella se ei ole katsonut kiinteistönhaltijan järjestämään kuljetukseen siirtymiselle asetettujen edellytysten täyttyvän.

Selvitysten riittävyys ja asianmukaisuus

Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry:n valituksen mukaan asian selvittäminen ei ole ollut riittävää ja asianmukaista.

Lautakunnalla on päätöstä tehdessään ollut käytettävissään virkatyönä tehty, ulkopuolisilla teetetyt ja asian käsittelyn yhteydessä sille toimitetut selvitykset. Lautakunnan käytettävissä on ollut myös valittajana olevan Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry:n teettämä Ramboll Oy:n selvitys.

Selvitysten riittävyttä arvioitaessa on huomattava, että kunnan on riittävin selvityksin osoitettava hallintolain edellyttämällä tavalla jätelain 37.1 §:n mukaisten edellytysten täyttyvän vain, jos päätöksen mukaan siirrytään kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tämä johtuu siitä, että kunnan on varmistuttava kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen osalta lain edellyttämällä tavalla jätteenkuljetuspalveluiden saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta jo etukäteen järjestelmästä päätettäessä.

Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen osalta velvollisuus varmistua kuljetukselle asetettujen vaatimusten täyttymisestä sen sijaan liittyy kunnan oman jär-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	4
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

jestämisvelvollisuuden käytännön toteuttamiseen. Näin ollen jätelain 37.1 §:n mukaisten edellytysten tarkempi arviointi ei ole tarpeen päätettäessä siirtymisestä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Selvitysmateriaali on päätöksen tulos huomioiden ollut asian ratkaisemiseksi riittävä.

Valmistelua tai päätöstä ei voida pitää puolueellisena sillä perusteella, että päätöksen lopputulos ei ole valittajien näkemyksen mukaan hyvä.

Päätöksen siirtymäaika

Salon Imuautot Oy:n ja RVT-Laskenta Ky:n valituksen mukaan päätöksessä asetettu siirtymäaika kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymiselle on virheellinen.

Valituksenalaisessa päätöksen mukaan kunnan järjestämiin lietteenkuljetuksiin siirrytään vaihteittain vuosien 2021-2026 aikana. Pitkää siirtymäkautta on perusteltu päätöksessä erikseen kohdassa "Aikataulu mahdollisessa kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisessä". Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen yhdellä kertaa jonain tarkasti määriteltynä ajankohtana koko toimialueella ja kaikilla urakka-alueilla aiheuttaisi huomattavia ongelmia mm. kuljetusurakoiden huolelliselle suunnittelulle, kilpailutusten järjestämiselle sekä kuljettajien mahdollisuuksille osallistua mahdollisimman monien urakoiden kilpailutuksiin.

Jätelain 149.4 §:ssä on säädetty, että siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Lainkohdan mukainen siirtymäaika kuljetusjärjestelmästä päättämiseksi on näin ollen kulunut umpeen jo 1.5.2013. Myös lainkohdan mukainen viiden vuoden määräaika kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamiselle kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä on kulunut umpeen jo 30.4.2017. Valituksenalaisen päätöksen mukaisesti toimittaessa kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen ja sopimusperusteisen kuljetuksen lakkaaminen tapahtuisivat aikaisintaan 9 vuoden kuluttua lain voimaantulosta eli noin 4 vuotta myöhässä. Tässä tilanteessa eivät em. lainkohdassa mainitut siirtymäajat voi sellaisenaan tulla sovellettavaksi.

Riittävän pitkän siirtymäajan varaaminen on kuitenkin tässäkin tilanteessa tarpeen perustuslain omaisuuden suojaan pohjautuvan perusteltujen odotusten suojan näkökulmasta, jotta jätteenkuljettajille jää aikaa sopeuttaa toimintansa muuttuviin olosuhteisiin. Siirtymäajan riittävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon, että mm. kuljettajat ovat nykyisen jätelain voimaantultua olleet tietoisia siitä, että vanhan jätelain mukaisilla sopimusperusteisten kuljetusten alueilla on kuljetusasia ratkaistava uudelleen ja että mahdollisen kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen olisi pitänyt tapahtua viimeistään 30.4.2017. Valituksenalaisen päätöksen mukaan toimittaessa siirtymäaika ja siis myös kuljettajille jäävä varautumisaika on olennaisesti pitemmät kuin jätelaissa on alun perin asetettu. Koska aiemmat lietteiden kuljetusta koskevat päätökset on valitusten perusteella hylätty, ei niiden perusteella ole voinut syntyä perusteltujen odotusten suojaa.

Edellä esitetyn perusteella lautakunta katsoo, että valituksenalaisen päätöksen siirtymäaika on riittävä, koska ensimmäiset kunnan järjestämät kuljetuk-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	5
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

set aloitetaan aikaisintaan marraskuussa 2021 siten, että myös jätelain 149.4 §:ssä päätöksen tekemisestä laskettava kolmen vuoden siirtymäaikaa koskeva ehto täyttyy.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksessä Dnro 01242/17/5149 on noin 2 vuoden ja 4 kuukauden siirtymäaikaa vastaavassa tapauksessa pidetty riittävänä. Ympäristöministeriön jätelakioppaan ("Jätelakiopas: Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2015) mukaan "Tilanteesta riippuen sopiva siirtymäajan pituus on tavallisesti 2-3 vuotta. Siirtymäaika voi olla lyhyempi, jos kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen syynä on esimerkiksi palvelun puuttuminen alueelta." Paraisten tietyillä saaristoalueilla riski kuljetuspalvelun puuttumisesta on ollut ilmeinen jo päätöstä tehtäessä.

Lausuntojen puuttuminen esityslistasta

Salon Imuautot Oy:n ja RVT-Laskenta Ky:n valituksen mukaan Salon Imuautot Oy:n valituksen mukaan salon Imuautot Oy:n kuljetusasiassa antama lausunto ei ole avautunut esityslistan liitteitä katsottaessa.

Lietteenkuljetusta koskevan päätöksen vireilläolosta ja vaikutusmahdollisuuksien varaamisesta on tiedotettu päätöksessä esitetyllä tavalla. Kaikki asiassa toimitetut lausunnot ja muut kannanotot sekä selvitykset ovat olleet viranomaisen käytettävissä kokouksessa päätöstä tehtäessä. Materiaalin suuresta määrästä ja laajuudesta johtuen mitään lausuntoja tai muutakaan asiaan liittyvää materiaalia ei ole liitetty esityslistoihin eikä pöytäkirjoihin. Molempien valittajien lausunnot on kuitenkin mainittu päätöksen oheismateriaalina olleessa lausunnoista ja kannanotoista koostetussa tiivistelmässä (oheismateriaali 8), johon on kirjattu lausunnon tai muun mielipiteen esittäjä ja kannanoton sisältö lyhyesti.

Äänestysjärjestys

Salon Imuautot Oy:n ja RVT-Laskenta Ky:n valituksen mukaan äänestysjärjestys olisi ollut virheellinen, koska ensimmäisessä äänestyksessä on päätökseksi tullut Hannu Rautasen muutosehdotus asetettu vastakkain Lauri Havian muutosehdotuksen kanssa. Perusteluiden mukaan Rautasen esitys olisi ollut ponsiluonteinen toteamus eikä muutosesitys. Valituksesta ei käy ilmi, miten Rautasen lisäys olisi tullut lautakunnassa käsitellä.

Rautanen on kokouksessa selkeästi ilmaissut tekevänsä lisäyksen pohjaehdotukseen. Kyseessä on näin ollen ollut muutosehdotus, joka koostuu esittelijän pohjaehdotuksesta sekä siihen tehdystä lisäyksestä. Lisäys on ollut seuraava: "Lisäksi lautakunta päättää, että lietteenkuljetusta järjestettäessä on tärkeää ottaa huomioon lausunnoissa ja kannanotoissa esitetyt näkemykset kilpailutusalueiden koosta ja pien- sekä paikallisyrittäjien mahdollisuuksista osallistua kilpailutukseen." Lisäys ei aseta ehdottomia ja tiukkoja ehtoja kilpailutuksen järjestämiselle vaan muistuttaa kilpailuttajaa siitä, että kuntien ja eri tahojen lausunnoissa ja kannanotoissa esitetty huoli tulee ottaa huomioon. Tämä ei ole kuntalain eikä hankintalain vastaista. Kilpailutuksesta vastuussa olevan on huolehdittava lautakunnan päätöksen sanamuodosta riippumatta siitä, että kilpailutuksessa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	6
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

Turun hallintosäännön 151 §:n mukaan "valtuutettu voi keskustelun aikana esittää kaupunginhallitukselle osoitettavan lyhyen toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävään asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa taikka laajentaa sitä. Kun valtuusto on tehnyt asiassa varsinaisen päätöksen, toivomusponsi saatetaan ilman äänestysmenettelyä kaupunginhallituksen tietoon, mikäli toivomusponnista on kannatettu." Lautakuntien päätöksentekoon ponsimennettelyä ei sovelleta. Kuntalaissa ei ole ponsia koskevia säännöksiä.

Äänestys toimitetaan ns. parlamentaarista äänestystapaa noudattaen. Kaksi samaa asiaa koskevaa, pohjaehdotuksesta eniten poikkeavaa päätösehdotusta asetetaan vastakkain ja voittanut ehdotus edelleen vastakkain viimeiseksi pohjaehdotuksen kanssa (Kuntalaki – Tausta ja tulkinnot, Harjula-Prättälä 2015, s. 704). Tilanteessa, jossa muutosehdotuksissa ei ole kyse samasta asiasta, voidaan kukin muutosehdotus asettaa suoraan vastakkain pohjaehdotuksen kanssa. Näin on tyypillisesti esim. talousarviota tai asema-kaavamääräyksiä koskevassa äänestyksessä, jossa muutosehdotukset koskevat eri asiaa (esim. kahta erillistä talousarviokirjausta tai kaavamääräystä). Tällöin niiden vastakkain asettaminen äänestyksessä ei ole perusteltua, koska ne eivät kilpaile keskenään. Tämä edellyttää, että kyse on tilanteesta, jossa molemmat muutosehdotukset voivat tulla päätökseksi. Sellaisesta ei valituksenalaisen päätöksen lautakuntakäsittelyssä ollut kyse. Asian äänestysjärjestys on näin ollen ollut kuntalain mukainen.

Lautakunnan jäsenen esteellisyys

Salon Imuautot Oy:n ja RVT-Laskenta Ky:n sekä Länsi-Suomen kuljetusyritykset ry:n valitusten mukaan jätehuoltolautakunnan puheenjohtaja Niina Ratilainen on ollut esteellinen osallistumaan päätöksentekoon. Ratilaisen esteellisyys johtuu valitusten mukaan siitä, että hän on esittänyt näkemyksiään lietteenkuljetukseen liittyvistä kysymyksistä julkisesti vastaamalla Turun Sanomien toimittajan esittämiin lietteiden jätehuoltoon koskeviin väitteisiin.

Esteellisyyden osalta tulee sovellettavaksi hallintolain 28 § 1 momentin 7) kohta, jonka mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu (ns. yleislausekejäävi).

Kyseisessä Turun Sanomien jutussa toimittaja on esittänyt haastateltavien vastattavaksi neljä lietteiden jätehuoltoon liittyvää väittämää. Kuten jutusta käy ilmi, on toimittajalla ollut etukäteen tiedossa, että lietteenkuljetusta koskevassa asiassa on odotettavissa "poliittinen kiista" ja väittämät onkin koottu tästä lähtökohdasta ilmeisen provosoiviksi ja johdatteleviksi (esim. väittämä 1: "Nykyjärjestelmää, jossa kiinteistönhaltija vastaa umpi- ja sakokaivojensa tyhjennyksestä, tulee muuttaa."). On myös mahdollista, että toimittajan kirjoitukset eivät vastaa täsmälleen sitä, mitä haastateltavat ovat todellisuudessa sanoneet.

Ratilainen ei lehtijutun perusteella ja toimittajan johdattelevista väittämistä huolimatta ota haastattelussa kantaa siihen missä kuljetusjärjestelmässä lietteet tulisi jatkossa kuljettaa, eikä esimerkiksi sulje pois mahdollisuutta, että lietteiden kuljetus voisi jatkua myös ns. "nykyjärjestelmässä". Sen sijaan Ratilainen esittää mielipiteensä, jonka mukaan "nykyjärjestelmä ei toimi aukottomasti". Vastaavasti hän tuo kannanotoissaan esiin näkemyksensä keskitetysti

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	7
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

kilpailutetun kuljetuksen eduista. Ratilaisen kommentointi on kaikilta osiltaan ollut maltillista ja normaaliin poliittiseen keskusteluun ja demokratiaan kuuluvaa mielipiteiden esittämistä.

Perustuslaissa turvattu sananvapaus ja kunnallisen demokratian toimivuus edellyttävät, että kaikilla kuntalaisilla tulee olla oikeus esittää mielipiteensä myös julkisesti ilman, että se tekisi heidät esteellisiksi päättämään asioista. Ratilaiselle on lautakunnan puheenjohtajana katsottava kuuluvan myös oikeus vastata median esittämiin kysymyksiin, jotka koskevat lautakunnassa viireillä olevia asioita.

Edellä mainituin perustein ja myös tapaukseen KHO 2004:16 viitaten ei luotamuksen Ratilaisen puolueettomuuteen voida katsoa vaarantuneen lehtijutussa esitettyjen mielipiteiden perusteella siten, että hän olisi ollut esteellinen päättämään asiasta hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Alueella syntyvien lietteiden määrä

Useissa valituksessa on esitetty väite, jonka mukaan jätehuoltolautakunta on esittänyt näkemyksensä, että sen toimialueella syntyy kiinteistökohtaisia lietteitä noin 185 000 m³ vuodessa, joista kadoksissa on 120 000 m³.

Lautakunta ei ole valituksenlaisessa päätöksessä tai muuallakaan esittänyt mitään omaa näkemystään lietemäärästä eikä valituksenalainen päätöstä ole perusteltu millään tietyllä lietemääräarviolla tai selvityksellä. Asiasta päätettäessä on viranomaisella ollut käytettävissä useampia selvityksiä joissa syntyvän lietteen määrää arvioitu ja päädytty erilaisiin tuloksiin. Selvitysmateriaalien perusteella on siis ollut hyvin tiedossa, että esitetyt arviot syntyvien lietteiden määrästä poikkeavat toisistaan.

Lautakunnan omat tiedot tai arviot lietemäärästä perustuvat kuljettajilta jätelain 39 §:n mukaisesti saatuihin kuljetustietoihin, jotka on merkitty jätelain 143 §:n mukaiseen kuljetusrekisteriin. Kuljetusrekisteritietojen perusteella lautakunnan on kyettävä seuraamaan kunnan vastuulle kuuluvan lietteiden kiinteistöittaisen kuljetuksen toimivuutta ja lietevirtoja.

Kuljetusrekisteritietojen mukaan kuljettajat tyhjensivät vuonna 2017 alueella noin 9100 kiinteistön lietesäiliöt, joista liettä kertyi käsittelypaikkoihin toimitettavaksi yhteensä noin 47 000 m³. Alueella on kuitenkin lietesäiliöllisiä asuinkiinteistöjä yhteensä noin 43 000, joista noin 27 000 on vakituksessa ja loput vapaa-ajan asuinkäytössä (näistä luvuista puuttuvat Naantalin kaupungin kiinteistöt). Kuljetusrekisteritietojen mukainen vuonna 2017 alueelta kerätty ja hyväksyttyihin käsittelypaikkoihin toimitettu 47 000 m³:n lietemäärä on siis peräisin kiinteistöiltä, jotka muodostavat alle neljänneksen alueen lietesäiliöllisistä kiinteistöistä tai enimmilläänkin vain noin kolmanneksen lietesäiliöllisistä vakituksista asuinkiinteistöistä.

Kuten mm. Naantalin valituksessa on todettu, on asumisessa syntyvää liettä jätehuoltomääräysten mukaisesti mahdollisuus hyödyntää pienimuotoisesti myös itse maataloudessa lannoitteena. Omatoimisesta hyödyntämisestä on kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti ilmoitettava lautakunnalle, jotta myös sen piirissä olevien kiinteistöjen lietehuoltoa voidaan seurata ja hyödyn-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	8
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

tämisen asianmukaisuus etukäteen varmistaa. Lautakunnalle on vuosina 2013-2018 toimitettu sopimusperusteisen lietekuljetuksen alueelta yksi lietteiden omatoimista käsittelyä koskeva ilmoitus, joka koski yhden talouden noin 10 m³:n lietemäärää. Mikäli siis lietteiden pienimuotoista hyödyntämistä alueella tapahtuu, ei jätehuoltolautakunnalle ole sellaisesta ilmoitettu eikä sillä ole tietoa lietteen hyödyntäjistä, hyödynnettävistä lietemääristä eikä hyödyntämismenetelmistä.

Lausunnon liitteenä olevat asiakirjat

Hallinto-oikeus on pyytänyt liittämään asiakirjoihin asian käsittelyssä kertyneet tai niihin liittyvät asiakirjat sekä sisällyttämään lausuntoon luettelon sen liitteenä olevista asiakirjoista. Luettelo asiakirjoista on pöytäkirjan liitteenä.

Lisätietoja

Lisätietoja asiassa antaa tarvittaessa jätehuoltoasiamies Veli-Matti Suhonen, 040 1807657

Liite 1	Luettelo lausunnon liitteenä olevista asiakirjoista
Oheismateriaali 1	Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry:n valitus
Oheismateriaali 2	Ruskon kunnan valitus
Oheismateriaali 3	Marttilan kunnan valitus
Oheismateriaali 4	Naantalin kaupungin valitus
Oheismateriaali 5	Salon kaupungin valitus
Oheismateriaali 6	Paimion kaupungin valitus
Oheismateriaali 7	Salon Imuautot Oy:n ja RVT-Laskenta Ky:n valitus
Oheismateriaali 8	Salon yrittäjät ry valitus
Oheismateriaali 9	Pöytyän kunnan valitus
Oheismateriaali 10	Liedon kunnan valitus
Oheismateriaali 11	Auran kunnan valitus
Oheismateriaali 12	Sauvon kunnan valitus
Oheismateriaali 13	Nousiaisten kunnan valitus
Oheismateriaali 14	Henna Takatalon valitus
Oheismateriaali 15	Maskun kunnan valitus
Oheismateriaali 16	Kaarinan kaupungin valitus

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	9
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

Oheismateriaali 17 Mynämäen kunnan valitus

Valvontapäällikkö Leena Salmelainen

Ehdotus Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päättää antaa Turun hallinto-oikeudelle edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Päätös Asia pantiin pöydälle Ratilaisen Rautasen kannattamana tekemästä ehdotuksesta yksimielisesti.

Ennen pöydällepanoa Havia teki Vähä-Rahkan kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

Esitän, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toteaa lausuntonaan Turun hallinto-oikeudelle, että valittajien vaatimukset ovat oikeutettuja ja siksi Turun hallinto-oikeuden tulee hyväksyä valitukset, kumota valituksenalainen päätös ja palauttaa päätös jätehuoltolautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi.

Lsjhlk § 12

Pöydältä 14.2.2019 § 3.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin. Päätös asiassa tehtiin äänin 8-6.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän ehdotuksen puolesta äänestivät Ahlgren, Jormakka, Kallio, Ratilainen, Rautanen, Salmi, Salminen ja Salovius-Laurén.

Havian Vähä-Rahkan kannattamana tekemän muutosehdotuksen puolesta äänestivät heidän lisäksi Kivelä, Seikola, Tammi ja Ylhäinen.

Ennen päätöksentekoa lautakunta päätti puheenjohtajan esteellisyydestä Havian Vähä-Rahkan kannattamana tekemästä ehdotuksesta.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä esteellisenä puheenjohtajaa eivät pitäneet Ahlgren, Jormakka, Kallio, Kivelä, Rautanen, Salmi, Salminen ja Salovius-Laurén.

Esteellisenä puheenjohtajaa pitivät Havia, Tammi, Seikola, Vähä-Rahka ja Ylhäinen.

Lautakunta päätti äänin 8-5, että puheenjohtaja ei ole esteellinen käsittelemään asiaa.

Havian muutosehdotus oli seuraava:

Esitän, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toteaa lausuntonaan Turun hallinto-oikeudelle, että valittajien vaatimukset ovat oikeutettuja ja siksi Turun hallinto-oikeuden tulee hyväksyä valitukset, kumota valituksenalainen päätös ja palauttaa päätös jätehuoltolautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	10
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	3	14.02.2019	3	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	12	28.03.2019	3	

Ratilainen ei osallistunut hänen esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vaan ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Tammi toimi puheenjohtajana esteellisyyden käsittelyn ajan.

Kälviäinen oli poissa kokouksesta.

Satu Lehto
johtava asiantuntija

Jakelu

laus Turun hallinto-oikeus

Luettelo lausunnon liitteenä Turun Hallinto-oikeudelle toimitettavista asiakirjoista:

Kuntien lausunnot

1. Auran kunta
2. Kaarinan kaupunki
3. Liedon kunta
4. Marttilan kunta
5. Maskun kunta
6. Naantalin kaupunki
7. Nousiaisten kunta
8. Paimion kaupunki
9. Paraisten kaupunki
10. Pöytyän kunta
11. Raision kaupunki
12. Ruskon kunta
13. Salon kaupunki
14. Sauvon kunta
15. Paraisten Nauvon aluelautakunta
16. Paraisten Houtskarın aluelautakunta

Kuntien viranomaisten lausunnot

1. Kaarinan ympäristölahtakunta
2. Kosken TI ympäristönsuojelulahtakunta
3. Liedon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen / terveydensuojeluviranomainen
4. Maskun rakennus- ja ympäristölahtakunta
5. Naantalin ympäristö- ja rakennuslahtakunta
6. Mynämäen ympäristönsuojeluviranomainen
7. Nousiaisten ympäristölahtakunta
8. Paimion ympäristölahtakunta
9. Paraisten rakennus- ja ympäristölahtakunta
10. Raision terveysvalvontajaosto
11. Raision ympäristölahtakunta
12. Ruskon rakennus- ja ympäristölahtakunta
13. Salon rakennus- ja ympäristölahtakunta
14. Sauvon tekninen- ja ympäristölahtakunta
15. Turun rakennus- ja lupalahtakunta
16. Pöytyän tekninen lahtakunta

Muut lausunnot ja mielipiteet

1. Varsinais-Suomen ELY-keskus
2. Kiinteistöliitto Varsinais-Suomi ry
3. Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry
4. Salon Imuautot Oy
5. H. Koskinen Oy
6. Kuljetus Sirkiä Oy
7. Liedon Keskustan paikallisyhdistys
8. Kakkertaseura ry
9. Salon Omakotiyhdistys r.y., Suomusjärven omakotiyhdistys, Perniö-Särkisalon omakotiyhdistys ja Halikon Pienikiinteistö yhdistys ry
10. Kuljetusliike Kallio K&H Ay
11. Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry
12. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
13. Salon Yrittäjät ry
14. Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
15. Pidä Saaristo Siistinä ry
16. Suomen kuljetus- ja logistiikka SKAL ry

Yksityishenkilöiden lausunnot ja mielipiteet:

- 1.
- 2.

- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
- 26.
- 27.
- 28.
- 29.
- 30.
- 31.
- 32.
- 33.
- 34.
- 35.
- 36.
- 37.
- 38.
- 39.
- 40.
- 41.
- 42.
- 43.
- 44.
- 45.
- 46.
- 47.
- 48.
- 49.
- 50.
- 51.
- 52.
- 53.
- 54.
- 55.
- 56.
- 57.
- 58.
- 59.

Selvitysmateriaalit:

1. Sako- ja umpikaivolietteen keräys ja käsittely Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n toimialueella, LCA-Consulting Oy
2. Katsaus lietehuoltoon Lounais-Suomessa, Satu Ojala
3. Haja-asutusalueiden jätevesilietteiden keräys, Ellinoora Ekman
4. Haja-asutuksen jätevesilietteiden ympäristö ja vesistövaikutukset, Jarkko Leka, Valonia
5. Sako- ja umpikaivolietteen käsittely Lounais-Suomen Jätehuollon toimialueella, Selvityksen tulokset, Antti Niskanen, LCA-Consulting Oy
6. Selvitys sako- ja umpikaivolietetyhjennysten järjestämisestä Rouskis Oy:n osakaskunnissa Kemiö, Paimio, Salo ja Sauvo, Turun Ammattikorkeakoulu ja Valonia
7. Selvitys sako- ja umpikaivolietetyhjennysten järjestämisestä Turun Seudun Jätehuolto Oy:n osakaskunnissa, Turun Ammattikorkeakoulu ja Valonia
8. Selvitys viemäriverkostojen ulkopuolella syntyvän lietteen määrästä Varsinais-Suomen alueella, Annika Kunasvirta
9. Jätelain 35 ja 37 § mukainen sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan alueella, Ramboll Oy
10. Kommentteja Ramboll Oy:n selvitykseen
11. Kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus Lounais-Suomessa

Muut:

1. Turun kaupungin hallintosääntö 51 §, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan erityinen toimivalta